

GÖINGE UTBILDNINGSCENTER 1

Plan mot diskriminering och kränkande behandling i Vuxenutbildningen

Varje skola i Sverige skall årligen upprätta en plan mot diskriminering (enligt Diskrimineringslagen) och en plan mot kränkande behandling (enligt Skollagen). Vi på Göinge utbildningcenter har valt att kombinera dessa i en gemensam plan.

Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling regleras främst i:
Skollagen (2010:800), 6 kap.

"Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling."

Diskrimineringslagen (2008:567), 3 kap.

"Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder."

Förordning (2006:1 083) 2 § "En plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen (2010:800) ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för"

Planen gäller: LÅ 2021/2022

Revideras: februari 2022

Ansvarig: Ayad Abdullah, Tf rektor

Östra Göinge kommun

Innehåll

1. Vår vision
2. Delaktighet
3. Utvärdering
4. Främjande insatser
5. Kartläggning
6. Förebyggande åtgärder
7. Rutiner för akuta situationer

1. Vår vision

På Göinge utbildningscenter ska alla elever känna sig trygga och bli respekterade, oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. På Göinge utbildningscenter ska ingen elev bli diskriminerad, trakasserad eller utsatt för kränkande behandling.

Vi ska visa respekt för varandra och värdesätta varandras olikheter. Tillsammans skapar vi en skola där lärande, ömsesidig respekt och glädje växer.

2. Delaktighet

Elevernas delaktighet

Eleverna informeras och diskuterar planen i början av läsåret tillsammans med sin lärare. Eleverna utvärderar innehållet i planen och svarar på trivselenkät under vårterminen. Studeranderåd träffar ledningen och delger sina synpunkter.

Personalens delaktighet

Ledningsgruppen är ansvarig för utarbetandet och sammanställningen av planen. I början av varje termin går rektor igenom likabehandlingsplanen med all personal. Under året är all personal delaktiga i arbetet att revidera aktiviteterna till planen och arbetar med den i undervisningen.

Förankring av planen

Ledningen går igenom planen med pedagoger.
Pedagoger är skyldiga att gå igenom planen och dess innehåll varje termin med sina elever.

3. Utvärdering

Hur har förra årets plan utvärderats?

Underlag för utvärderingen har varit de terminsvisa trivselenkäterna och kursutvärderingarna som eleverna och personal genomfört. Svaren har analyserats av ledning, personal och elever.

Delaktiga i utvärderingen av förra årets plan

Personal, ledning och elever

Vad blev resultatet av utvärderingen?

Validering - Ett prioriterat arbetsmiljöområde skolan jobbat med är "hot och våld" då det funnits ett behov av rutiner för att hantera situationer där hot och våld kan förekomma. Ett led i detta arbete har varit arbetet med validering. Det framgår av kursutvärderingarna som personalen gjort att arbetet med validering engagerar samtligt personal och man vill fortsätta utveckla det. Svarsfrekvensen av trivselenkäten för vuxenutbildningen har varit låg och vi har därför inte kunnat utvärdera resultaten.

Studeranderåd har skett med rektor och studie- och yrkesvägledare med en representant från varje program.

Årets plan ska utvärderas senast

Februari 2022

Hur ska årets plan utvärderas?

Årshjul

Göinge utbildningscenter 1 har ett årshjul för att systematiskt arbeta med delaktighet och revidering av planen. För att säkerhetsställa att planen är förankrad för personal och elever och att man arbetar främjande och förebyggande.

Januari:

Planen mot diskriminering och kränkande behandling tas upp med personal och elever på vuxenutbildningen för revidering.

Februari:

Revidering av plan mot diskriminering och kränkande behandling är klar 28 februari för att publiceras i Public 360 och på hemsidan.

Mars:

Alla elever i vuxenutbildningen på Göinge utbildningscenter svarar på den gemensamma trivselenkäten.

April:

Resultatet av enkäten sammanställs av trygghetsteamet som rapporterar till ledningsgruppen

Maj:

Ledningsgruppen analyserar trivselenkäten. Resultat från trivselenkät tas upp i studeranderådet.

Juni:

Personal reviderar sina aktiviteter under rubriken främjande arbete.

Augusti:

Eleverna introduceras om skolans Plan mot diskriminering och kränkande behandling.

September:

Eleverna introduceras om skolans Plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Oktober:

Alla elever i vuxenutbildningen på Göinge utbildningscenter svarar på den gemensamma trivselenkäten. Personalen utvärderar aktiviteterna i främjande och förebyggande arbete.

November:

Ledningsgruppen analyserar trivselenkäten. Utvärderingarna sammanställs av trygghetsteamet som rapporterar till ledningsgruppen. Resultatet tas upp i studeranderådet.

December:

Revidering av plan påbörjas

Ansvarig för att årets plan utvärderas är

Ayad Abdullah, Tf rektor

4. Främjande insatser

Namn

Främjande arbete - arbete kring allas välbefinnande

Områden som berörs av denna insats

- Kränkande behandling
- Kön
- Könsidentitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

Mål och uppföljning

Det främjande arbetet handlar om att skapa en skolmiljö där alla elever känner sig trygga, utvecklas och att värna om skolans värdegrund. Detta ska vara ett arbete som engagerar all personal på ett naturligt sätt i vardagen.

Skolan främjar goda relationer genom att tydliggöra förväntningar mellan personal – elev. Genom att ha en öppen dialog och delaktighet. All personal, studeranderåd och trivselenkäten (2 ggr/per år) är viktiga i detta arbete.

Skolan främjar närvaro genom att tydliggöra syfte med lektionen och återkoppla till kursmålen i undervisningen. Skapa tydliga målbilder för skolarbetet.

Skolan främjar studiero genom att identifiera och utveckla lärmiljöer i skolans klassrum och digitala lärmiljöer. Tydliggöra lektionsinnehåll så att mål och syfte framgår.

Planering av undervisning ska genomsyras av värdegrundsfrågor. Fokusområden från läroplanen är följande:

Vuxenutbildningen ska behandla det etiska perspektivet samt ge en grund för och främja elevernas förmåga att göra personliga ställningstaganden och agera ansvarsfullt mot sig själva och andra.

Vuxenutbildningen ska aktivt verka för jämställdhet. Utbildningen ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för kvinnor och män. Genom undervisningen ska eleverna utveckla kunskaper om könsmonster och hur de kan påverka människors livsval och livsvillkor.

Målen följs upp på arbetslagsmöte, arbetsplatsförlagda träffar, processmöte, studeranderåd, elevhälsoteamet (EHT) och trygghetsteamet.

Åtgärder för att nå målen

EHT träffas varje vecka för att kunna arbeta med främjande och förebyggande insatser. Här ingår rektor, kurator, specialpedagog, speciallärare, studie- och yrkesvägledare och sva-lärare.

Trygghetsteamet träffas 4 gånger per termin med fokus på insatser för att öka dialog, trygghet och rutiner vid kris, våld och hot. Här ingår rektor, kurator, och socialpedagog.

Skolan främjar en trygg skolmiljö genom att...

Personalen arbetar för en samsyn kring värdegrund, bemötandefrågor och trivselregler. Tid för detta avsätts vid utvecklingsdagar och i arbetslagen.

Personalen arbetar aktivt mot att kränkande behandling sker inom skolan (även inom den digitala lärmiljön).

Personal agerar enligt handlingsplan (se 7. "Rutiner för akuta situationer") om de får reda på att en elev blivit kränkt.

För att uppnå målen ska vi förmedla kunskaper och stödja eleverna så att de kan arbeta och verka i samhället. Förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för kvinnor och män. Ge undervisning som utvecklar kunskaper om könsmonster och hur de kan påverka livsval och livsvillkor.

Ansvariga för insatsen

Se "Åtgärder för att nå målen"

Tidpunkt för när insatsen ska vara klar

Arbetet pågår under hela läsåret. Se årshjulet under rubriken "Hur ska årets plan utvärderas"

5. Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Elevkonferenser genomförs varje termin där pedagoger tillsammans med elevhälsoteamet kartlägger på både grupp- och individnivå utifrån frisk- och riskfaktorer.

Eleverna svarar på en trivselenkät i mars och oktober. Varje undervisande pedagog ansvarar att föra diskussioner i klassrummet och föra informationen vidare till elevhälsan löpande under läsåret. Trygghetsteamet är ansvarig för att trivselenkäten skickas ut till samtliga elever och sammanställer till ledningsgruppen.

SYV och rektor träffar representanter från alla våra olika utbildningar, i studeranderåd och samtalar om trivsel på skolan. Kursutvärderingar görs 1 gång per termin, både av personal och elever.

Områden som berörs i kartläggningen

- Kränkande behandling
- Kön
- Könsidentitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning

- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

Hur har elever gjorts delaktiga i kartläggningen?

Eleverna har besvarat en trivselenkät, gjort kursutvärderingar, deltagit i diskussioner samt studeranderåd.

Hur har personalen gjorts delaktiga i kartläggningen?

Genom kursutvärderingar, veckovisa arbetslagsträffar samt arbetsplatsträffar.

Resultat och analys av kartläggningen

Svar på trivselenkät VT-21 (Totalt 70 svar, kvinnor=46, män=24)

Studiero - Kan du studera i lugn och ro på dina lektioner?

Ofta/Alltid: 87 %

Varav kvinnor: 91 %

Varav män: 79 %

Trygghet - Känner du dig trygg på skolan?

Ofta/Alltid: 89 %

Varav kvinnor: 87 %

Varav män: 92 %

Motivation - Känner du dig motiverad till att studera?

Ofta/Alltid: 93 %

Varav kvinnor: 98 %

Varav män: 83 %

Trivsel - Trivs du på skolan?

Ofta/Alltid: 94 %

Varav kvinnor: 98 %

Varav män: 88 %

Relationer - Hur upplever du din relation med personalen i skolan?

Bra/Mycket bra: 88%

Trakaserier/Diskriminering - Har du blivit utsatt för någon form av kränkande behandling gällande sexuella trakaserier, trakaserier eller diskriminering pga. ditt kön eller på skolan?

Ja: 4%

Diskriminering - Har du blivit utsatt för diskriminering pga. din religion eller ursprung på skolan? Ja: 8%

Svar på trivselenkät HT-21 (Totalt 73 svar, kvinnor=48, män=25)

Studiero - Kan du studera i lugn och ro på dina lektioner?

Ofta/Alltid: 93 %

Varav kvinnor: 94 %

Varav män: 92 %

Trygghet - Känner du dig trygg på skolan?

Ofta/Alltid: 100 %

Varav kvinnor: 100 %

Varav män: 100 %

Motivation - Känner du dig motiverad till att studera?

Ofta/Alltid: 96 %

Varav kvinnor: 96 %

Varav män: 96 %

Trivsel - Trivs du på skolan?

Ofta/Alltid: 97 %

Varav kvinnor: 96 %

Varav män: 100 %

Relationer - Hur upplever du din relation med personalen i skolan?

Bra/Mycket bra: 100%

Trakaserier/Diskriminering - Har du blivit utsatt för någon form av kränkande behandling gällande sexuella trakaserier, trakaserier eller diskriminering pga. ditt kön eller på skolan?

Nej: 100%

Diskriminering - Har du blivit utsatt för diskriminering pga. din religion eller ursprung på skolan? Nej: 100%

6. Förebyggande åtgärder

Namn

Förebyggande arbete genom kartläggning av elevernas trivsel samt förekomsten av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Områden som berörs av denna insats

- Kränkande behandling
- Kön
- Könsidentitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

Mål och uppföljning

Förebyggande arbete genom kartläggning av elevernas trivsel samt förekomsten av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Det förebyggande arbetet handlar om att avvärja risker för trakasserier och kränkningar. Grunden för detta är kartläggning av elevernas trivsel samt förekomsten av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Följande aktiviteter görs;

Intensifiering av arbetet kring planen mot diskriminering och kränkande behandling genom att skapa rutiner. Utifrån analys av trivselenkäten årligen uppdatera vilka insatser som ska göras. Synpunkter/händelser/kränkningar kan lämnas närsomhelst till personal på skolan.

Personal agerar enligt handlingsplan (se stycke 11. Åtgärdande arbete) om de får reda på att en elev blivit kränkt. Information till nyanställda om planen.

Personalen arbetar för en samsyn kring värdegrund, bemötandefrågor och trivselregler. Tid för detta avsätts vid utvecklingsdagar och i arbetslagen.

Personalen arbetar aktivt mot att kränkande behandling sker inom skolan (även inom den digitala lärmiljön).

Undervisningen ska genomsyras av värdegrundsfrågor. Fokusområden från läroplanen är följande:

Vuxenutbildningen ska behandla det etiska perspektivet samt ge en grund för och främja elevernas förmåga att göra personliga ställningstaganden och agera ansvarsfullt mot sig själva och andra.

Vuxenutbildningen ska aktivt verka för jämställdhet. Utbildningen ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för kvinnor och män. Genom undervisningen ska eleverna utveckla kunskaper om könsmonster och hur de kan påverka människors livsval och livsvillkor.

Målen följs upp på arbetslagsmöte, arbetsplatsförlagda träffar, processmöte, studeranderåd, elevhälsoteamet (EHT) och trygghetsteamet.

Åtgärder

Följande aktiviteter görs;

- Intensifiering av arbetet kring planen mot diskriminering och kränkande behandling genom att skapa rutiner, genomfört. Handlingsplan för elever som missbrukar narkotika är upprättad.
- Utifrån analys av trivselenkäten årligen uppdatera vilka insatser som ska göras.
- Synpunkter/händelser/kränkningar kan lämnas närsomhelst till personal på skolan.
- Fortbildning. "Förebyggande hot och våldsutbildning" från Add Secure för all personal. HT 2020. Genomförd.
- Info till nyanställda om planen mot diskriminering och kränkande behandling.
- Högre svarsfrekvens på trivselenkäten. Arbetet fortsätter, svarsfrekvensen höjdes med tre deltagare.

Motivering till vald åtgärd

Utifrån enkäter och dialog med elever.

Ansvariga för insatsen

Det är rektors ansvar enligt lag att:

Se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter, samt att motverka diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan uppfattning, sexuell läggning, funktionshinder eller ålder samt kränkande behandling.

Se till att all personal och alla elever känner till att diskriminering och kränkande behandling inte är tillåten på skolan. Får personal kännedom om att diskriminering eller kränkande behandling förekommer skall rektor snarast se till att utredning görs och att åtgärder vidtas. Vid anmäld/upptäckt diskriminering eller kränkande behandling ska rektor se till att all skolpersonal har gemensamma rutiner för akuta åtgärder och uppföljande insatser och hur dessa skall dokumenteras.

Personal

All personal har ansvar för att känna till planen, dess innehåll och var den finns att tillgå. Alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och vidta nödvändiga åtgärder för att motverka, förebygga och förhindra alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Pedagoger är skyldiga att gå igenom planen varje år med sina elever.

Tidpunkt för när förebyggande åtgärd ska vara klar

22 December 2022

7. Rutiner för akuta situationer

Policy

Det är den utsatte elevens upplevelse som avgör om beteendet eller handlingen är kränkande eller oönskad. Om en elev utsatts för trakasserier eller kränkande behandling måste åtgärder vidtas snabbt. All personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att agera skyndsamt (inom 24 h). Anmälan skall göras till rektor. Rektor ansvarar för utredningen.

Rektor medverkar till att planera och utforma åtgärder som utgår från aktuell situation. Åtgärderna ska spegla kränkningens omfattning och karaktär. Målet med åtgärderna är att en trygg situation ska skapas. Åtgärderna ska avhjälpa akuta situationer samt ge långsiktiga

lösningar. När skolan haft en uppföljning och åtgärderna avslutats är det viktigt att den utsatte känner sig trygg och vet vart den ska vända sig om något händer igen.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Fokus på relation med eleverna. Även här stöttar elevhälsan upp lärarna genom att finnas tillgängliga för eleverna.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Samtlig personal

Rutiner för att utreda och åtgärda när en elev kränks av andra elever

Personal som eleven tar kontakt med lyssnar på vad eleven berättar.
Ta kontakt med den utsatta eleven (om ej samma) och var lyhörd för elevens önskemål.
Ta reda på vad som hänt från den som blivit utsatt och den/de som kan ha eller har utövat handlingen.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

Om en anställd på skolan är den som utför en kränkning mot elev ansvarar rektor för utredning och åtgärder.
Om en rektor på skolan är den som utför en kränkning mot en elev eller en anställd ansvarar verksamhetschef för utredningen och åtgärder.

Rutiner för uppföljning

Uppföljning sker inom en vecka med inblandade elever för att undersöka om kränkningen har upphört.
Ytterligare uppföljningssamtal ska hållas inom en månad såväl för den som diskriminerats som för den som diskriminerar.
Uppföljningen ska innehålla en utvärdering av åtgärderna.

Rutiner för dokumentation

Anmälan om kränkande behandling fylls i och lämnas till rektorn. (Hämtas på Ögat: <http://inet.ostragoinge.se/dokumentarkiv/blankettarkiv/> under gymnasieskolan, ”diskriminering/trakasserier/kränkande behandling: anmälan”). .

Vem är ansvarig?

Rektor ansvarar att utredningen genomförs.
Rektor gör en bedömning i varje enskilt fall om kränkningen är så allvarlig att den skall anmälas till socialtjänst och/eller polis.

Bilaga

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel ”kvinnliga”, ”homosexuella” eller ”bosniska” egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad ”blatte”, ”mongo”, ”fjolla”, ”hora”, eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook).

Både skolpersonal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling

- Carl blir ofta kontaktad via msn av elever på skolan. Där kallar de honom ”pucko” och ”tjockis”. De har också lagt ut bilder av Carl på Lunarstorm. Bilderna har tagits i duschen efter gymnastiken.
- Lisa är stökig i klassrummet och vill inte lugna ner sig trots lärarens tillsägelse. Ett gräl som uppstår emellan dem slutar med att läraren ger Lisa en örfil.
- Oliver har slutat fråga om han får vara med och leka på rasterna. Han är hellre ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Skolans personal tror att Oliver är ensam för att han tycker om det. ”Han är en ensamvarg”, säger klassläraren. Oliver orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier.

Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier

- Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet ”Det är för hårt arbete för en tjej”. [diskriminering]
- Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]
- Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala".

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratoren på sitt gymnasium för att tala om problem i familjen. Skolkuratoren ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]
- Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföst av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- En skola med många elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya elever för att inte få en alltför segregerad elevgrupp. [diskriminering]
- Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Klassföreståndaren avfärdar honom med att "Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa". [trakasserier]
- Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria MVG, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- Läraren nekar Leila att bära huvudduk på SFI-undervisningen med motiveringen
- ”Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck”. Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]
- Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionshinder menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

DO använder sig av Handisams beteckning funktionsnedsättning – och inte funktionshinder eftersom hindren finns i samhället och inte hos personen.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra elever i skolan ropar ”Din pappa är jävla CP.” [trakasserier] • Patrik, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden ”ADHD-barn borde inte få gå på högstadiet!” [diskriminering och trakasserier]

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

* Anna som har ADHD får inte börja på samma förskola som sin storebror. Kommunen, som tillämpar syskonförtur, tycker i detta fall att Anna ska börja på en annan förskola. Där finns det andra barn med samma diagnos och personalen har därför kunskap om denna. [diskriminering]

* David har muskeldystrofi som gör att han går klumpigt och ostadigt och har lätt för att falla. Några av barnen brukar reta David och kallar honom ”Snubbelfot”. Personalen har hört att han blir retad, men har inte vidtagit några åtgärder. [trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning

- Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne ”äckliga lebb”. [trakasserier]
- Det har gått bra i skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam.
- James vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]
- På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd.

Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan.

Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier

- Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]
- Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes klass. Hon blir sårad när de andra klasskamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]